

„BARÁTI KÖR ÉL A BORRENDEN BELÜL”

BORLOVAGREND

Interjúalany:

Név nélkül (58 éves férfi), Szeged

Kérem, mondjon pár mondatot eddigi életútjáról!

1950-ben születtem Szegeden, most volt a születésnapom, tegnapelőtt. Az I. számú Általános Iskolába jártam normál tagozatra, majd német tagozatos gimnazista voltam a Radnóti Gimnáziumban. Felvételi előtt dolgoztam programozóként (számítógépekkel), egyetemre pedig Németországban jártam. Műszaki egyetemre '76-tól '81-ig. Közgazdász-mérnöki diplomát szereztem. Érdeklődési köröm a matematikai modellezés, szimuláció-elmélet, differenciál-egyenletrendszerek. Kultúrfelelős voltam ötven embernek, sok rendezvényt szerveztünk, jó volt a diákélet. Hazajöttem, majd '81-től elvégeztem egy szakosítót a Közgazdasági Egyetemen. Az első szakosító volt az informatika-számtechnika – az öt féléves volt –, azután elvégeztem egy másik szakegyetemet, a komplex tervező-elemző szakközgazdászt. Így két szakosítóval fejeztem be a közgazdasági pályát. '86-ban doktoráltam, '97-ben kandidáltam. Ez a tudományos része az életemnek.

Elhelyezkedtem a Tisza Volánnál. Elemző közgazdász voltam, számítástechnikát oktattam, majd '91-ben kikerültem Németországba, a Volán „Join...” nevű cégéhez, Essenbe, ott dolgoztam. A német cégnek voltam a szaktanácsadója '99-ig. 2000-tól saját szállítmányozási cégem van. Jelenleg is ebben dolgozom, próbálom annak gyakorlati részét megvalósítani, amit tanultam az egyetemen. 1980-tól az egyetemen tanítok, három kurzusom van, illetve docens vagyok. Snitt!

Visszatérve pár kérdés erejéig a gyermekkorhoz: diákkorában tagja volt-e valamilyen közösségnek?

A gyakorló iskola volt a grund, ott fociztunk, verekedtünk iskola után, gimnazista korunkban pedig a németországi nyári munkák, egészségügyi világtalálkozók, diáktáborok azok, melyek kötődnek a diákélethez.

Milyen családon kívüli közösségekben vesz részt jelenleg?

Ami meghatározó számomra, az a Rotary Klub. Ott 53 rotarysta találkozik hetente. Ez meghatározza az életemet minden szempontból, sokat tanul az ember.

Másik része a sport, a squash, heti háromszori squash, ami szintén nagyon meghatározó számomra, ebből alakultak ki szűkebb baráti körök, sportbarátságok, illetve a Szent Vince Borrend.

Mennyi időt fordít átlagosan hetente a közösségi kapcsolattartásra?

A Rotary heti 5-6 óra, a borrend havi szinten egy-két délután, a squash meg három-négy óra intenzív sport.

Le kell-e mondania valamiről közösségi tevékenysége érdekében?

Nem kell lemondani. Úgy kell szervezni az ember életét, hogy ne kelljen.

Fontos az ön számára ezeknek a közösségeknek a tagsága?

Persze, hogy fontos, én választottam. Illetve a Rotaryba engem választottak.

Melyik a legmeghatározóbb közösség?

A Rotary mindenképp, társadalmi szinten, egészségügyi szinten viszont a squash, de ez két különböző horizont.

És a Borlovagrend?

A borlovagrendnek öt-hat éve vagyok tagja (vagy lehet, hogy már kicsit több is), ez a Szent Vince Borlovagrend. Magában foglalja Szeged, Békéscsaba, Csongrád ill. Gyula bortermelő embereit. Vannak közöttünk borhírvivők, mint például én, aki pártolom a borrendet, én fotózni szoktam, mások termelik a szőlőt, megint mások feldolgozzák (borásznak), illetve vannak külső tagok, akik csak szponzorálják az egész társaságot.

Hányan tartoznak ebbe a közösségbe?

287-en vagyunk borrendi tagok, ezek közül sajnos csak egynegyede, aki tényleges borász.

Mennyire aktív a tagság?

20% az aktív. De sokan kiöregedők, nem járnak el egészségügyi okok miatt, vagy más életmódba fogtak.

Hogyan toboroznak új tagokat?

Baráti kör él a borrenden belül, aki szőlőbirtokkal rendelkezik, vagy aki szereti a bort, vagy a bornak a jó hírét viszi külföldre, belföldre.

Milyen gyakran szoktak összejöveteleket szervezni, milyen körülmények között találkoznak?

Attól függ. Januárban van vicevesszővágás, amikor kiemelnek egy szőlőtökéből egy szőlőszálat, ezt kettévágják. Ekkor a borász meg tudja állapítani, hogy az adott évben milyen termés lesz. Ez januári ünnep. Van a Szent Márton-nap – a borfolyás ünnepe –, amikor a hordókból az első flaskát megtöltik, illetve minden hónapban több borrendi rendezvény van Szekszárdon, Villányon, Csongrádon, Kiskőrösön. Mindenhova el lehet menni.

Ezeket a rendezvényeken mekkora a tagok részvételi aránya?

Minimális. 5 és 20 fő között maximum.

Kik és miért csatlakoznak a közösséghez, melyek a legfőbb motivációk?

Egyrészt külső tagok, akik szeretik a bort, akiknek van borgyűjteménye. Én is rendelkezem egy bizonyos flaskagyűjteménnyel, mert szeretem a jó bort. Van, aki termeli a bort, azért jár, hogy tanuljon a többiektől. Van, aki feldolgozza a bort. A többiek pedig – akik barátokon keresztül beléptek a rendbe –, nem biztos, hogy tartják a kapcsolatot.

Ki az a két személyt, aki a legközelebb áll önhöz ebből a közösségből?

Van egy nemzetközi borász barátom, aki 66 éves. Ő rotarysta is, tehát több szinten is szoktunk találkozni, sőt, más lovagrendben is együtt vagyunk. Ő sokat mesél, tanít minket a borok összehasonlításáról, ő az egyik kiemelkedő. A másik barátom pedig egy szőlőtermelő, aki 60 év körüli, az ő borospincéjében nagyon sokat tanultam a bor dekantálásáról, megismeréséről. Mind a két úriemberre tisztelettel nézek, megemelem a kalapomat.

Milyen csatornákon keresztül kommunikálnak egymással, illetve a tagok a vezetőikkel?

Van vezetőség, aki egy „nagyemester” – egy 70 év körüli úriember –, ő fogja össze a borrendet. Máshol „marshallnak” hívják. Van egy titkárság, és alatta van a pórnép, azok vagyunk mi. E-mailen, levélen keresztül, illetve telefon a kommunikáció módja.

Mekkora a tagok beleszólása a döntésekbe?

A szegedi ünnepek alkalmával, például a vicevesszővágás, ahol javaslatot szoktunk tenni, máskor pedig, ha bárhova utazunk, akkor információt kapunk. Más döntés nincs egy borrendben. A szőlő termelését nem tudjuk befolyásolni.

A közösségen belül van-e olyan, aki akadályozza a közös munkát?

A közös munkát az információ visszatartásával lehet akadályozni. Ez jellemző, de gondolom, minden közösségben. Itt bizonyos kiemelt, szponzorált utaknál van, amikor bizonyos réteg „lenyúl” egy-egy utat, de bárki saját pénzen el tud menni és én általában – amíg tehetem –, saját pénzből megyek.

Mennyire tartják sikeresnek a tagok közösségük működését, mennyire elégedettek?

Összességében pozitív a működésünk. Negatív, ha tájegységeket nézünk. Szegeden nincs jó bortermő vidék Ásotthalmon, Mórahalmon kívül. A bortermelés elmege Csongrád irányába, és bizonyos bortermelés, szőlőtermelés tekintetében a csongrádiak a meghatározóak. A szegediek pedig inkább pártolók.

Milyen helyzetekben nyújtanak a tagok segítséget egymásnak a borlovagrenden kívül?

Az idősebb generációt utaztatjuk, buszt rendelünk, illetve ha én megyek bárhova, szólok a tagoknak, hogy szívesen elviszem őket. Ez egy baráti gesztus a többiek felé, illetve, ha borra van szükségem, akkor ők nagyon segítőkészek.

Érezhető-e a tagok életminőségében változás a közösséghez tartozás eredményeként?

Ha valaki borrendi tag, lehet, hogy a büdzséjében van változás, mert lehet, hogy a sörről áttér a borfogyasztásra. Más lesz az italfogyasztása – a jó borok irányába megy el –, másféle ételeket fogyaszt (inkább sajt irányába). Fontos, hogy ha szivarozunk, akkor a borfogyasztás után szivarozunk. Bizonyos dolgokat kizárunk az életünkből. Így a cigaretta.

Milyen egyéb szervezetekkel, közösségekkel tartanak kapcsolatot?

Van a Szent Vince Borrend – mint két megye borrendje –, van egy bortanács Budapesten, ahol tagok vagyunk. Ott informális kapcsolatok vannak. Egymás rendezvényeire eljárunk, illetve ők jönnek Szegedre. Szállást, ételt biztosítunk számukra.

Mennyire zökkenőmentes az együttműködés ezekkel a közösségekkel?

Itt közös érdek van.

Betöltheti-e az összekötő kapocs szerepét a közösség az egyén és az állam, vagy más, magasabb szintű struktúrák között?

A szervezet nem kapcsolódik a politikához. Egy-egy ünnepre kapunk pénzt a várostól, illetve bizonyos rendezvényekre, de én nem vagyok hajlandó politizálni a borrenden belül. Ez másról szól.

Milyen a közösség külső megítélése?

Pozitív.

Vannak-e ellenzői az ilyen típusú közösségi munkának?

Vannak klikkesedések, mint például Gyulán, ahol önálló, aktívabb borszéket alapítanak, de ez a saját döntésük, saját bortermő vidékükön, egy borrenden belül úgy döntenek, ahogy akarnak. Ezt akceptálni kell, és el kell ismerni.

Miért tartja fontosnak a társadalom szempontjából közösségi, közéleti munkáját? Melyek az önök által vallott legfontosabb értékek, célok?

A közösség célja a Csongrád megyei szőlő és a létrehozandó bor megismertetése megyén, országon belül. Ne csak az legyen, hogy a villányi borok jók. Az alföldi boroknak is van szépsége, bája és finomsága.

Mennyire látja sikeresnek a célok megvalósítását?

Vannak városi rendezvényeink, Pusztaszeren rendezvényeink, oda bárki ingyenesen eljöhét, és ingyen fogyaszthatja a bort, illetve zsíros kenyeret ehét hozzá.

A siker mennyiben köszönhető a vezetőségnek és mennyiben a tagoknak?

A siker – maga a szervezés – köszönhető a titkárságnak, meg azoknak a borászoknak, akik hoznak ingyen bort, és vendégül látják Szeged vendégeit.

A célok megvalósításához milyen mértékben kell megmozgatni kulturális, illetve gazdasági tőkéjüket?

Részből szponzoráljuk a borrend működését, illetve azoknak a tagoknak, akik részt vesznek, van politikai kapcsolatuk, tehát akár a várostól, a megyétől kaphatnak támogatást egy-egy rendezvényre.

Maga ez a tevékenység milyen külső-belső konfliktusokhoz vezet, és ezeket hogyan oldják fel?

Az, hogy ki honnan hoz pénzt, magánügy. A felhasználás a legfontosabb. Nem kérdezzük meg, hogy milyen kasszából érkezik a pénz, ha az rendesen le van dokumentálva (kasszán keresztül), akkor ez engem nem befolyásol. Nincs piros, meg nincs zöld pénz.

Részt vesz-e a helyi döntések előkészítésében?

A borrenden belül én egyszerű baka vagyok, így javasolhatok. Javasolni szoktam.

Milyen mértékben fogadják meg a tagok javaslatait?

Mindenkiét meghallgatják. Ha valaki valamit szeretne egy rendezvényen belül, azt meghallgatják.

Milyen javaslata, ötlete van, amivel javítani lehetne a helyi körülményeken?

A passzív tagokat ki kellene zárni a közösségből. Aki borász, annak meg kéne emelni a tagdíját elismerésben, és aki csak hírvivő, borhívó a renden belül, annak az aktivitását más formában kéne megnevezni.

Van-e ezek megvalósításához elégséges forrásai a helyi közösségnek?

Igen, van. Ezek nem óriási összegek. Finanszírozása egy rendezvénynek, illetve egy találkozónak.

Tudja, hogy mire mennyit fordítanak, mit szerveznek a lakóhelyén a vezetők?

Igen.

Ha egy pályázaton települése nagyobb összeghez jutna, mire fordítaná?

Ez nem biztos, hogy ide kapcsolódó dolog, de lehet pályázatot beadni egy borrendnek, viszont pályázatírók nincsenek a borrenden belül. Maguk a borászok adhatnak be pályázatot, de ezek borrenden kívüli, borünnepet érintő dolgok.

Ha fontosnak tartaná annak célját, részt venne-e közösségével valamilyen megmozduláson, tüntetésen, aláírna-e protestáló ívet?

Nem. Nem politizálok.

Márkus Kata Nóra